

Nenechte se zmást úsměvy, mezi Garcíou a Woodsem rozhodně nepanují přátelské vztahy, což Španěl potvrdil i nemístnými narážkami na Woodsův původ.

FOTO: GLOBE MEDIA/REUTERS

Tiger Woods

v době končícího (golfového) rasismu

Tiger Woods, světová star nejvyšší velikosti, od dětských let vychovávaný v nejlepšího hráče světa, se naštěstí narodil dostatečně pozdě, aby se vyhnul výrazným projevům rasové nesnášenlivosti. Už nemusel bojovat o své uznání jako jeho předchůdci, jeho úspěchy byly rychle akceptovány a po prvních výrazných výhrách se stal miláčkem davů.

TEXT: IVO DOUŠEKY PETR SOBOL, FOTO: GLOBE MEDIA/REUTERS

Přesto byl kvůli polovičnímu podílu africké krve ve svém rodokmenu odmala často vystaven projevům tu skrytým, tu veřejně nepřiznaným. To proto, že pronikal právě do golfu, do sféry dlouho určené jen bílým a bohatým. A pronikal do ní velmi odvážně.

Stal se známým už ve dvou letech, kdy nebojácně vystupoval jako dítě-golfa v televizní show Mikea Douglase. A jen co začal být opravdu dobrý, média ho nespustila z očí. Ve čtrnácti letech jej jako talentovaného hráče zpyčoval Trans World Sport.

Ve fascinujícím interview Tiger diskutoval o tom, jak se k němu v klubech chovají. A nebral si servítky: „Kdykoli přijdu do velkého klubu, pocítuji to. Prostě to poznáte. Lidé na mě pořád civí a z těch pohledů čtete něco ve smyslu ‚Co tady děláš? Ty sem nepatříš!‘ Když přijedu do Texasu nebo na Floridu, tam i bez obalu řeknou ‚Co děláš v našem klubu?‘ Tady na tebe nečekají.“

Když se ho tehdy ptali, jestli si myslí, že může přispět ke změně postoje této části veřejnosti k Afroameričanům, odpověděl rezolutně: „Rozhodně.“ Už v tomto interview byl Tiger přesvědčený, že vyroste ve velkého hráče. Bez bázně nazna-

„Jako napůl černý jsem se naučil nenechat si urážky pronikat do hlavy, aby mě vyvedly z rovnováhy. Co kdo řekne, to nemůžu ovlivnit, ale dokážu ovlivnit svou reakci na to.“

čoval svůj ohromný potenciál: „Přestože jsem černý, můžu být ještě lepší než Jack Nicklaus. Možná něco jako Michael Jordan v basketbalu.“ Ze všech jeho odpovědí číselo, že ho problematika postavení černochů trvale obklopuje.

Pak přišla řada úspěchů, roky dominance. Rasové problémy ustoupily do pozadí, v celé společnosti i kolem něj. A on tomu ▶

JAK ŠEL ČAS ZPŘÍSTUPŇOVÁNÍ GOLFU

1896 Sedmnáctiletý John Shippen, syn černošského otce a indiánky z kmene Shinnecock, startoval na druhém US Open na Shinnecock Hills, kde pracoval jako caddie. Několik hráčů chtělo turnaj bojkotovat, když se dozvěděli o jeho rasovém původu, ale ředitel turnaje se za něj a za dalšího hráče, Indiána Oscara Bunna, postavil. Shippen skončil šestý, vyhrál 10 dolarů a připsal si start ještě na dalších pěti ročních turnaje.

1922 Golfový architekt Joseph Bartolomew navrhl své první hřiště Metairie GC v New Orleans, ale nikdy na něm díky segregaci politice klubu nesměl hrát, dokonce ani trénovat. Vytvořil ještě několik dalších hřišť, ale trvalo mnoho let, než jej na ně pustili jako hráče, některá si nezahrál nikdy.

Bill Spiller strávil řadu let bojem proti rasové segregaci.

1926 Robert Hawkins pořádá první turnaj pro barevné hráče. O dva roky později zakládá United Golf Association. Ta založila túru pro hráče, kteří nesměli z rasových důvodů hrát turnaje PGA.

1928 Dewey Brown byl přijat do PGA, roku 1934 ho však bez udání důvodu vyloučili (Po šesti letech zjistili, že je černoch – měl velmi světlou pleť.)

1939 Clyde Martin je jmenován head pro v segregovaném klubu Langston Golf ve Washingtonu, později se stal golfovým instruktorem boxera Joe Louise.

1946 Po návratu ze služby u US Air Force se William Powell rozhodl vybudovat vlastní hřiště. Banky mu odmítly půjčit, tak si peníze půjčil od dvou černošských doktorů, jeho bratr zastavil dům – a Powell vybudoval vlastními silami Clearview GC. Stal se jediným černochem, který vystavěl, vlastnil a provozoval golfové hřiště. Prvních devět jamek bylo otevřeno v roce 1948.

1948 Billu Spillerovi odmítli start na Richmond Open a on pak strávil mnoho let bojem proti rasové segregaci v golfu.

1956 Ann Gregory, dominantní ženská golfistka, nastoupila jako první na US Women's Amateur.

1957 Charles Sifford vyhrál Long Beach Open, turnaj sponzorovaný PGA.

1961 Sifford získal jako první Afroameričan kartu na PGA. V roce 1967 zvítězil na Greater Hartford Open Invitational, o dva roky později na Los Angeles Open, v roce 1975 vyhrál seniorské mistrovství PGA.

1961 PGA of America konečně zrušila Caucasian-only clause (klauzuli „jen pro bílé“) a otevřela barevným hráčům dveře k účasti na profesionálních turnajích.

1963 Tenisová hvězda Althea Gibson se stala první barevnou hráčkou na LPGA Tour.

1964 Pete Brown jako první Afroameričan vyhrává turnaj plně uznaný americkou PGA. V roce 1970 ovládl také San Diego Invitational.

1975 Lee Elder startuje jako první černý hráč na Masters. Tehdy neprošel cutem, ale následně vyhrál čtyřikrát na PGA Tour a osmkrát na Champions Tour.

1978 William Powell rozšířil Clearwater GC na 18 jamek.

1979 Lee Evans hraje jako první Afroameričan Ryder Cup. V témže roce získal Calvin Peete titul na Milwaukee Open, první ze svých 12 vítězství na PGA Tour. Až do doby Tigera Woodse byl neúspěšnějším golfistou černé pleti.

1986 Harold Dunovant, doživotní člen PGA, zakládá National Black Golf Hall of Fame. V tom samém roce vznikl PGA Minority Collegiate Golf Championship, aby se pozvedla úroveň golfu na

skutečně výrazně přispěl. Nicméně nenamlouvejme si, že se během těch let ještě párkrát něco nesešlo. Tiger k tomu dodává: „Jako napůl černý jsem se naučil nenechat si urážky pronikat do hlavy, aby mě vyvedly z rovnováhy. Co kdo řekne, to nemůžu ovlivnit, ale dokážu ovlivnit svou reakci na to.“

Američané, jak známo, milují fastfoody. A už někdy na začátku minulého století se jaksi vyvinulo spojení smažených kuřat s černošskou populací, s její údajnou leností a stupiditou. Dodnes tak stačí zmínit smažené kuře ve spojitosti s někým barevným, a všichni to vnímají jako škaredou rasistickou urážku. A přestože se Tiger už mnoho let chová tak, jakoby žádné rasové problémy nikdy neexistovaly, občas si na něm někdo smocí. Když to nejde jinak, tak přes barvu jeho kůže...

„Umí všechno. Udělal všechno, aby vyhrál. Nezbyvá, než mu poklepat po rameni, pográtulovat a říct mu, aby za rok nenechal servírovat smažená kuřata.“

Tak třeba v roce 1997, kdy oblékl své první zelené sako, si jeho předchůdce Fuzzy Zoeller, který Masters dobyl o osmnáct let dřív, neodpustil v interview uštěpačnou poznámku: „Umí všechno. Udělal všechno, aby vyhrál. Nezbyvá, než mu poklepat po rameni, pográtulovat a říct mu, aby za rok nenechal servírovat smažená kuřata.“ Narážel tak na tradici, jež vítězům turnaje velí stanovit menu slavnostní večeře před následujícím ročníkem.

Když se roku 2008 reportér Kelly Tingham z TV Golf Channel ptal Nicka Falda, jak se dostat Tigerovi na kobyliku, Angličan mu odpověděl, že by se do něj měli pustit mladí přicházející hráči, nenechávat to na starších. Reportér nato se smíchem naznačil, že by ho ti mladí museli leda někde v temné uličce zlynčovat, jinak že to asi nepůjde. Kelly s Tigerem se přátelí, přesto výrok nemohl uniknout velké „pozornosti“ médií. Woods se tomu nicméně jen zasmál.

O tři roky později na párty pro kedíky po turnaji Bridgestone Invitational, který vyhrál Adam Scott, se bývalý Tigerův a nově Scottův caddie Steve Williams nechal slyšet, že to bylo jeho nejkrásnější vítězství v kariéře. Proč, ptali se všichni, vždyť s Tigerem jich za léta nasbíral bezpočet. „Chtěl jsem té černé pr... udělat ostudu.“

Takový výrok se už Tigerovi samozřejmě nezamlouval, byl z jednání svého dlouholetého caddieho roztrpčen, ale spláchl to poznámkou, že to určitě nechtěl říct a už nyní svých slov lituje...

Je veřejným tajemstvím, že se Sergio García a Tiger Woods v lásce příliš nemají. A rozepře měli i po dohrání The Players 2013. Když se pak Garcíi ptali, zda pozve na US Open Tigera na večeři, prohodil o soupeřových kulinařských preferencích něco ve smyslu „klidně každý den, budeme servírovat smažené kuře“. Oheň na střeše, následná omluva, kterou Woods

„spláchl“ na Twitteru komentářem: „ Ta poznámka nebyla hloupá. Byla špatná, urážlivá a nepatřičná. Jsem si jistý, že už teď lituje, že něco takového vyslovil.“

Ale proti tomu, čemu byli vystaveni před pár desítkami let průkopníci, se má Tiger v podstatě jako v peřince. Nálada ve společnosti je velmi antirasistická, dokonce americky přehnaně, vysocí politici rezignují proto, že se před desítkami let převlékli na večírek za černocha, ve všech reklamách na smažené kuře zásadně vystupují černoši, navíc hodně známí, třeba Ella Fitzgerald... A golfový svět povyskočí, když se někdo odváží jen zmínit slovní spojení „coloured player“ – barevný hráč. Ano, Tigere Woodsi, přispěl jsi k tomu, že už snad s rasismem, přinejmenším s tím americkým golfovým, bude pokoj.

AUGUSTA NATIONAL TABU, KTERÁ PADLA

Augusta má svá pravidla. Předpisy, jaké nikde jinde neplatí. I to z klubu dělá naprostý unikát. Ne vždy se ale jedná o pozitivní příběhy. Velkým tématem byl například postoj k ženám. Žena jako členka Augusty? Dlouho něco nepředstavitelného. Zároveň se jednalo o téma, které budilo vášně, a slavný golfový klub byl kvůli němu pod palbou kritiky. Tiger Woods kvůli tomu dokonce chtěl bojkotovat Masters v roce 2002. K prolomení ledu došlo o deset let později, kdy Augusta konečně přijala první ženy. Od roku 2012 tak může zelené sako nosit i bývalá americká ministryně zahraničí Condoleezza Rice, která pracovala ve vládě bývalého prezidenta USA George W. Bushe, a taky bankéřka Darla Moore. „Je to radostná událost a s nadšením vítáme obě ženy jako nové členy našeho klubu. Všichni noví členové procházejí před přijetím důsledným schvalovacím procesem. V případě Condoleezy a Darly to nebylo nijak odlišné,“ uvedl tehdy ředitel Augusty National Billy Payne.

PRVNÍ AFROAMERIČAN

Jedno společenské tabu však v Augustě padlo ještě dříve. V roce 1990 slavný golfový klub přijal prvního člena tmavé pleti. Stal se jím Ron Townsend, bývalý prezident a generálním manažer televizní stanice WUSA-TV ve Washingtonu. O významný zářez do historie Augusty se postaral také rodák z Dallasu Lee Elder, jenž se v roce 1975 stal prvním Afroameričanem, který si zahrál na Masters. „Byl jsem velmi nervózní. Třásl jsem se tolik, že jsem ani nevěděl, jestli budu schopný odpálit míček,“ vzpomíná dnes čtyřiaosmdesátiletý vítěz patnácti turnajů PGA Tour. Na Masters tehdy neprošel cutem, o čtyři roky později však v Augustě vybojoval dělené sedmácté místo. Už během své premiéry se ale dočkal kladného přijetí.

Elder hrál na Masters celkově šestkrát. Třikrát přitom neprošel cutem. Nepovedlo se mu to ani během posledního vystoupení v roce 1981. V roce 1995 pak sledoval, jak v Augustě debutuje Tiger Woods. Tehdy předpověděl, že se jednou dočká vítězství. Tiger Masters ovládl už o dva roky později a poté přidal ještě tři další tituly. ■

minoritních školách a univerzitách, jejichž studentům byl odepřen přístup na turnaje studentské NCAA.

1990 Byznysman Ron Townsend se stal prvním černým členem Augusta National GC, sídla Masters.

1994 Tiger Woods vyhrává první ze tří po sobě jdoucích titulů na US Amateur.

1996 Woods získává individuální titul v divizi 1 – A univerzitní NCAA jako člen týmu University Stanford. O pár měsíců později už je profesionálem, v prvním turnaji PGA končí šedesátý, ale ještě stihne vyhrát dva turnaje a stává se nováčkem roku PGA.

1997 Woods vyhrává jako první Afroameričan Masters, domínuje neuvěřitelným způsobem a stává se rázem idolem černé i bílé Ameriky – nejmladší šampion, vítěz nejvyšším rozdílem (o propastných 12 ran). Poprvé ovládá finanční žebříček PGA Tour a přidává další tituly. Na jeden týden usedá do čela světového žebříčku.

2000 Woods vyhrává US Open a British Open a stává se nejmladším hráčem, který dosáhl kariérního Grand Slamu (výhra na všech čtyřech majorech). Zahajuje čtyřleté období, kdy je na špici žebříčku po celých 52 týdnů.

2001 Clearwater GC Williama Powella je jmenován National Historic Site (národní historický památník).

2003 Renee Powell, dcera Williama Powella, získává titul PGA First Lady of Golf za dlouhou kariéru, během níž odehrála na 250 turnajů LPGA, čelila ústrkům a hrozbám a po aktivní kariéře se naplno věnovala golfovému funkcionáři.

2004 Charlie Sifford je prvním černošským členem World Golf Hall of Fame – Světové síně slávy golfu.

2005 Woods se podruhé usadil v čele světového žebříčku. Do dnešního dne na něm strávil 683 týdnů! Dva nejdelší souvislé úseky čítaly 281 a 256 týdnů.

2006 a 2008 Charlie Sifford a Renee Powell obdrželi jako první Afroameričan a Afroameričanka čestný doktorát práv univerzity St. Andrews.

2011 Joseph Bramlett je druhým Afroameričanem, který se kvalifikoval na PGA Tour – postoupil z Q-school. O čtyři roky později jej následoval Harold Varner III, který se kvalifikoval z Web.com Tour.

2013 William Powell byl posmrtně uveden do Síně slávy golfu.

2015 Renee Powell byla jmenována členkou historické první řady čestných členek R&A GC v St. Andrews.

2017 Renee Powell následovala svého otce do Světové síně slávy golfu. Jsou jediným párem otec – dcera, jimž se této nejvyšší doživotní pocty dostalo.